

Z á p i s

z jednání Pracovního týmu RHSD pro vnitřní trh dne 26. srpna 2014 od 10.00 hodin,

Přítomni: viz. prezenční listina

1. **Regulace v obchodě:**
 - Zákon o významné tržní síle
 - Zákon o potravinách
 - Zákon o prodejní době
2. **Zákon o elektronické evidenci tržeb**
3. **Cenzus maloobchodní sítě**
4. **Vzdělávání v obchodě**

Předsedkyně PT RHSD pro vnitřní trh Marta Nováková přivítala všechny přítomné a zmínila „historii“ fungování tohoto pracovního týmu, v jehož vedení nahradila Zdeňka Juračku. Uvedla, že v rámci programu byla navržena dle názoru Svazu obchodu a cestovního ruchu ČR témata, která jsou dle názoru jeho členů v oblasti vnitřního trhu velmi aktuální. Zápis z tohoto jednání by měl být předložen na zářijovém jednání pléna tripartity, které se uskuteční 4. 9. 2014.

Zároveň uvedla, že **bod 4 – Vzdelávání v obchodě** bude odsunut na příští jednání. Bylo zde hlavně upozorněno, že na minulém jednání tripartity bylo v oblasti vzdělávání zmiňováno především technické vzdělávání, na které byl kladen velký důraz, avšak bylo zcela opomenuto odborné vzdělávání v obchodě a službách. SOCR ČR ve spolupráci s Odborovým svazem pracovníků obchodu by chtěl této problematice věnovat větší pozornost. Na vzájemných bipartitních jednáních jsme již na toto téma několikrát diskutovali.

Zároveň M. Nováková sdělila, že obdržela omluvu od předsedkyně OSPO – R. Buriánové, která vyjádřila za OSPO podporu návrhů a názorů SOCR ČR ve všech bodech programu kromě problematiky Zákonu o prodejní době, kde se stanoviska sociálních partnerů rozcházejí. R. Buriánová ve svém vyjádření však zmínila skutečnost, že OSPO v žádném případě neuvažuje o návrhu na omezení otevírací doby o nedělích. Tento dopis je k dispozici v sekretariátu SOCR ČR. Zároveň jsme obdrželi kladné stanovisko od předsedkyně ČMOS PH a CR – D. Gavlasové k bodu – zákon o elektronické evidenci tržeb, kdy byla rovněž vyjádřena podpora k jejímu zavedení.

Ad. 1 Regulace v obchodě

Na úvod bylo zmíněno i základní stanovisko Svazu obchodu a cestovního ruchu, kdy bylo již v minulosti několikrát uvedeno, že SOCR ČR je proti jakékoliv regulaci.

Zákon o významné tržní síle

M. Nováková přizvala na jednání I. Kremlu, který je vedoucím pracovní skupiny SOCR ČR, která se touto problematikou zabývá.

I. Kremla uvedl základní informace o tomto zákoně a zároveň uvedl i hlavní připomínky a stanoviska SOCR ČR.

Dle SOCR ČR - prosazení návrhu nelze chápat jinak než jako výsledek lobbistických a partikulárních zájmů, které byly prosazeny na újmu nejen obchodníků a státu ale zejména na úkor spotřebitelů. To, že regulace a její případné přitvrzení dopadne negativně na spotřebitele

a stát, vyplývá přímo i z důvodových zpráv předchozích návrhů na změnu zákona o významné tržní síle.

ÚOHS zadal zpracování **expertních analýz**, jako podklad pro zpracování novely ZoVTS, které odmítá zveřejnit. Přesto se ale SOCR ČR podařilo od jejich autorů analýzy získat. Jedná se o velmi komplexní materiál, který dává jasné odpovědi na základní otázky týkající se ZoVTS a regulace trhu vůbec, a to na otázky, které zpracovateli položil sám ÚOHS. Z analýz jednoznačně vyplývá, že ZoVTS má být zrušen a že případná regulace má spočívat na zcela jiných zásadách (zejména na zásadě závislosti a neselektivnosti). **Návrh novely předložený v květnu letošního roku je tak v příkrém rozporu s analýzami a jejich závěry.**

Pro ilustraci uvádíme nejmarkantnější a nejzásadnější rozpory vyplývající z výše uvedených analýz:

Otázka	Závěr CRS Economics s.r.o.	Realita návrhu
Existují i jiná odvětví výroby a služeb, ve kterých se projevují stejné vztahy jako mezi dodavateli a odběrateli zemědělských a potravinářských výrobků?	ANO (jako příklad je uváděno stavebnictví, přeprava a zasílatelství apod.)	Návrh dopadá i nadále jen na dodávku zemědělských a potravinářských výrobků
Pokud existují i jiná odvětví, kdy na vztahy v nich existující je vhodné použít zásady VTS, jakým způsobem by bylo nutno ZoVTS změnit?	Za nejsprávnější považujeme ZoVTS pro jeho koncepční nejasnost zrušit, a to bez ohledu na to, zda existují i jiná odvětví s obdobnými vztahy	ZoVTS má pokračovat (se všemi nešvary, které CRS ve své analýze uvádí (viz. dále).
Jak by měla vypadat právní úprava regulující dodavatelsko-odběratelské vztahy, která by zajistila ochranu slabší strany?	Musí vycházet z posouzení konkrétního bilaterálního vztahu a nesmí být konstruována jako slabší forma dominance	Vychází z opaku, tedy z absolutního principu a je konstruován jako slabší forma dominance
Jaký by měl být základní koncept regulace?	Musí být postavena na konceptu ekonomické závislosti a nikoli na konceptu VTS (ať je tento koncept nazván či definován jakkoli).	Návrh je postaven na konceptu VTS. Návrh vypouští z definice VTS pojem „závislosti“

<p>Jaká by měla být regulace s ohledem na regulovaná odvětví?</p>	<p>Považujeme za klíčové, aby regulace byla sektorově i strukturálně neutrální, tj. aby dopadala na všechna odvětví (nikoli pouze na odvětví potravinářských a zemědělských výrobků) a symetricky na obě strany vztahu (nikoli jen na odběratele)</p>	<p>Navrhovaná regulace dopadá opět pouze na odvětví potravinářských a zemědělských výrobků. Na dodavatele dopadá toliko teoreticky (obratová hranice by se týkala cca 7-10 dodavatelů).</p>
---	---	---

Přijetí návrhu bude mít i velmi negativní vliv na domácí ekonomiku a národní hospodářství. To povede ke snížení konkurence schopnosti českých výrobků a ke snižování podílů českých potravin v obchodech a velmi významně i ke snížení vývozu. V této souvislosti je potřebné uvést, že podíl potravin od českých výrobců a dodavatelů se u velkých řetězců pohybuje mezi 70 % a 80 % a podpora exportu se pohybuje v objemu desítek miliard korun.

Ohroženy pak mohou být i investice, které obchodníci v České republice do nejrůznějších odvětví (stavebnictví, služby, apod.) vynakládají a které se pohybují ve svém úhrnu v řádech stamiliard korun. Nepochybně je zde značné riziko negativních dopadů v oblasti zaměstnanosti, kdy maloobchod v současné době poskytuje pracovní místa okolo 500.000 zaměstnanců, a to nezřídka i ve velmi problematických oblastech s vysokou mírou nezaměstnanosti.

Stávající ani chystaná regulace není v souladu s evropskou legislativou. Evropská komise vyjádřila podporu a zájem na dobrovolnou regulaci – obchodníci chtějí jít na dobrovolnou regulaci, pokud se nepodaří využít této dobrovolné regulace, pak by se mělo teprve přistoupit k restrikcím.

Podrobnější informace jsou popsány v **příloze č. 1**

M. Nováková – informovala o již uskutečněných jednáních s Potravinářskou komorou, kde bylo jako řešení navrženo – forma dobrovolné regulace. Je přislíbeno, že jednání o tomto způsobu budou dále pokračovat. Svaz byl účasten jednání na Hospodářské komoře, kdy HK přislíbila zajistit určitý „morální dohled“ při vzájemných jednáních mezi SOCR ČR a PK.

M. Ševera (viceprezident SOCR ČR) uvedl, že v ČR je mezi obchodníky velká míra konkurence, protože podíl žádného obchodníka nepřesahuje 10 % podílu na trhu. Naopak na straně dodavatelů není tato míra konkurenceschopnosti tak velká.

V rámci Evropy patří Česká republika naprosto jednoznačně k zemím s nejnižší mírou koncentrace maloobchodního trhu. Zatímco v drtivé většině zemí ovládá největší řetězec 20-30 % rychloobrátkového trhu (ve Švýcarsku, Norsku a Švédsku i více), v České republice to není ani 10 %. Podobně je to i v případě tří nejsilnějších řetězců (většina zemí se vejde do intervalu 40-60 %, ČR je na úrovni 27,1 %) či pěti největších hráčů (až na 2 výjimky všechny země v rozpětí 52-78 %, oproti tomu ČR pouze 40,6 %).

Znamená to, že **vyjednávací síla obchodních řetězců v České republice vůči dodavatelům je jedna z nejslabších v Evropě.** Viz. graf příloha č. 1a)

Zákon o potravinách a tabákových výrobcích (z. č. 110/1997Sb.)

Bližší informace jsou vedeny v příloze č. 2

Komentáře k tomuto bodu přednesla M. Nováková a I. Kremla

- hlášení **prodeju z 5 států s největším podílem (vlaječky)**
 - Stále je diskutováno téma, co je český výrobek – je to země, ze které je dovezen?
 - Na Slovensku je již toto zavedeno, ale nedošlo ke změně zákaznického chování a preferencí nákupu národních výrobků
- **Označení hlavní složky – povinnost uvádět hlavní složku na nebalených výrobcích** – toto dopadá především na výrobce. Je problém stanovení hlavní složky. PK chce se SOCR ČR o této iniciativě jednat. Původní úmysly tohoto zákona byly jistě dobré, ale výsledný efekt se obrací proti obchodu i potravinářům.
 - Velcí obchodníci toto označování s určitými problémy zvládnou, ale dopadne to na malé výrobce. V momentě, kdy nebudou malí výrobci schopni dodat odpovídající informace, bude odběr jejich zboží omezen.
 - V. Stehno COOP upozornil, že tato povinnost bude však velmi složitá pro malé obchodníky. Pro které to bude představovat opravdu velký problém a zátěž. Nebudou schopni tyto informace zajistit.

M. Nováková – upozornila na podobný problém u malých obchodníků s „vyznačováním měrné ceny“ – přepočítávání ceny na měrnou jednotku, pokud nemá malý obchodník informační systém, je to velký problém, musí to dělat ručně.

Zákon o prodejní době – omezení prodejní doby o svátcích

Všichni členové PT obdrželi materiál „stanovisko SOCR ČR“ – příloha č. 3, kde jsou uvedeny hlavní argumenty.

M. Nováková uvedla hlavně následující:

- V důvodové zprávě je uvedeno sladění pracovního a rodinného života – toto se jeví SOCR ČR jako neadekvátní zdůvodnění.
- Mělo by to dopad i na výrobce – nikoliv jen na obchodníky, určitě by to způsobilo problém i dodavatelům nepotravinářského zboží (většina nákupů textilu, elektroniky, vybavení domácností – realizována o víkendech či svátcích – společné rodinné nákupy)
- Problémy velkých nákupních center, problém i velkoobchodu
- Je to otázka politická a my bychom nechtěli, aby to bylo politikum
- Aktuálně se řeší otázka Kurtzarbaitu a naproti tomu se usiluje o regulaci prodeje – snížení zaměstnanosti
- SOCR ČR se domnívá, že není třeba žádná regulace
- Největší problém vidíme v možném dalším rozšíření zákazu i na neděle
- Obrovská výhoda – kdy k nám v příhraničí jezdí nakupovat cizinci
- Existují tlaky ze zahraničí, aby bylo v ČR o svátcích a nedělích zavřelo
- Obchodní galerie – znamená velký problém i pro malé obchodníky, kteří zde mají obchody.
- V poslední době dochází k regulaci otevírací doby přirozeně (například dříve nonstop prodeje – nyní zrušeno pro nezáměr zákazníků)
- Nebyla provedena RIA

Zástupce MPO - D. Grünthal k tomu uvedl, že MPO k návrhu dávalo připomínky, ve kterých uvádělo, že je tento návrh nekoncepční.

Zástupce MPSV uvedl, že regulace nahrazuje situaci, která by se měla spíše řešit prostřednictvím kolektivního vyjednávání nikoliv legislativně. Tato záležitost by měla být řešena jiným způsobem než legislativou – kolektivním vyjednáváním.

Ad 2. - Zákon o elektronické evidenci tržeb (EET)

- EET – Ministerstvo financí pracuje na přípravě tohoto zákona
- SOCR ČR – dlouhodobě zastává stanovisko, že je třeba narovnat podmínky podnikání, korektní chování.
- Iniciativa SOCR ČR je v této oblasti již dlouhodobá (původně snaha o zavedení registračních pokladen)
- Základem připravovaného záměru je tzv. Chorvatský model
- Na SOCR ČR máme vytvořenou pracovní skupinu, kam jsou přizýváni i zástupci MF a HK
- Návštěva Chorvatska – všichni vyjádřili souhlasný názor – včetně restaurací
- Snaha je, aby dobrá myšlenka nebyla zdeformována určitými technickými složitostmi, aby bylo řešení co nejjednodušší.
- Informační Workshop za účasti náměstkyně S. Hornochové

Zástupce MF – M. Šabo:

- politické hledisko, součástí programového prohlášení Vlády
- Nastavení férového podnikatelského prostředí – rovné podmínky podnikání
- Zvyšování daní je jednoduché, ale bohužel jejich efektivní výběr je mnohem složitější
- Snaží se o zefektivnění výběru daní
- Návštěva Chorvatska, Maďarska i Slovenska,
- Chorvatské řešení je nejefektivnější
- Již nechceme zavádění registračních pokladen (certifikované), podnikatelé si mohou dobrovolně zvolit způsob – mělo by to být levnější a jednodušší
- Účinnost zákona je plánována na rok 2016 – ideálně od 1. 1. 2016
- Dle informací přineslo zavedení EET v Chorvatsku v oblasti maloobchodu a pohostinství zvýšení vykazovaných tržeb od 30 do 50 % .

M. Ševera (SOCR ČR) – je třeba provést tzv. mikrocensus, který by zjistil vybavení především malých obchodníků technologickými prostředky, které mohou být využity (připojení k internetu, využívání plateb platebními kartami...). U velkých podnikatelů by neměl být v této oblasti problém, ale malí podnikatelé představují cca 25 – 30 % trhu a bohužel máme o nich velmi málo informací.

SOCR ČR by rád udělal určitý výzkum zaměřený na malé obchodníky a restaurátéry, abychom zjistili jejich vybavení – určitá rychlá sonda, jak to vypadá s technickým vybavením. K tomuto účelu je třeba získat cca 1 mil. Kč.

Martin Macura ze Svazu živnostníků a podnikatelů vznesl dotaz, jaký by mělo mít zavedení EET dopad na malé podnikatele.

Dle zkušenosti z Chorvatska bude pro malé podnikatele stačit tablet a tiskárna napojená na internet – náklady v řádu cca 30 EURO.

V Chorvatsku připravili formu služby – cca 25 – 30 Euro měsíčně – kdy podnikatelé dostali kompletní balíček - připojení na internet a „pokladnu“, díky tomu nedošlo k dramatickému zvýšení provozních nákladů.

V Chorvatsku byl zaveden tzv. help desk, který měl za úkol operativní řešení problémů.

MF chce jít i u nás tzv. proaktivní a klientskou cestou. Snaží se i před zavedením spolupracovat s různými skupinami obchodníků, kterých se případné zavedení EET nejvíce dotkne. Snaha o co nejmenší finanční náklady a co nejrychlejší zavedení. Není zájem sankcionalizovat zákazníky za nepřevzetí účtenky, ale naopak snaha o pozitivní motivaci zákazníků, aby se o účtenku sami zajímali.

B. Čížek ze Svazu průmyslu a dopravy uvedl, že SP vítá tuto aktivitu a nebude zásadně proti. Prosba o zapojení SP do těchto diskusí, bude se dotýkat například i dopravců.

Jako velký problém se jeví identifikovat vybavení podnikatelů a rozdělit je do jednotlivých skupin.

Ad 3. - Cenzus maloobchodní sítě

K tomuto bodu přednesl komentář M. Ševera (SOCR ČR) a byl předložen materiál – **příloha č. 4**

Cenzus Maloobchodní sítě naposledy proveden v 1999 a od té doby nejsou žádné informace, maloobchodní sít se však značně změnila. Měli bychom se společně s MPO snažit na této problematice spolupracovat. SOCR ČR bude i nadále vyvíjet tlak na MPO, aby se tento cenzus co nejdříve uskutečnil.

Zástupce Hospodářské komory – L. Minčín informoval, že v rámci připomínkové řízení k plánu statistických šetření na rok 2015 – byl uveden požadavek na provedení tohoto cenzu a mikrocenzu. HK toto prezentovala při vypořádání připomínek, nepřístupuje se k tomu díky nedostatku finančních prostředků. L. Minčič je přesvědčen, že efekt na přínosy ze zavedení EET je mnohonásobně vyšší, než náklady na případný cenzus či minicenzus a bylo by škoda, aby se na takto prospěšnou věc peníze nezískaly.

Dále bylo uvedeno, že by jistě podnikatelé přivítali, pokud již budou veškeré informace o svých tržbách poskytovat, aby i státní správa ušetřila jejich čas například posláním předvyplněného přizvání k DPH a oni by udělali jen malé korekce, což by představovalo velký přínos právě pro malé podnikatele – bylo by to snížení zátěže pro podnikatele.

M. Šabo z MF k tomu uvedl, že o určitých úlevách pro podnikatele uvažují.

Rovněž uvedl snížení počtu a náročnosti statistických zjišťování – protože údaje budou zjištěny na základě průběžných hlášení.

Je třeba důslednější kontrola těch, kteří nepřiznávají nic, je třeba to kontrolovat i z pohledu MPO – živnostenské úřady.

Prezidentka SOCR ČR – M. Nováková se bude snažit vést jednání na různých místech, aby se jí podařilo získat potřebné finanční prostředky na výše zmíněný cenzus.

Mikrocenzus – by měl sloužit svými výsledky MF – situace v oblasti malých obchodníků a malých restaurací.

PT RHSD doporučuje vyčlenit finanční prostředky na možnost uskutečnit pro potřeby zavedení EET – mikrocensus podnikatelů v maloobchodě a pohostinství a následně i komplexní cenzus maloobchodní sítě.

Marta Nováková, v. r.
vedoucí PT RHSD pro vnitřní trh

Zapsala: I. Vlčková
V Praze 26. 8. 2014